

Kopie

Afgeleverd aan: arbeidsrechtbank te Brussel

Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

Repertoriumnummer
2014 / 2081
Datum van uitspraak
01 september 2014
Rolnummer
2013/AB/949

Uitgifte

Uitgereikt aan

op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

vijfde kamer

Arrest

COVER 01-00000030919-0001-0011-01-01-1

ARBEIDSRECHT - arbeidsovereenkomst arbeider
tegensprekelijk arrest
definitief

1. M

appellant,

vertegenwoordigd door mr. T. VAN DER LINDEN loco mr. MISSOUL Viviane, advocaat te 3010
KESSEL-LO, Koning Albertlaan 186

tegen

1. D

geïntimeerde,

vertegenwoordigd door mevrouw G, gevolmachtigde

*

Na beraad, spreekt het Arbeidshof te Brussel het hiernavolgend arrest uit:

Gelet op de stukken van rechtspleging, inzonderheid:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op tegenspraak op 19-04-2013 door de arbeidsrechtbank te Leuven, 1Ae kamer (A.R. 12/587/A),
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 2 oktober 2013,
- de conclusies voor de appellant, neergelegd ter griffie op 19 maart 2014,
- de conclusie voor de geïntimeerde, neergelegd ter griffie op 18 december 2013,
- de voorgelegde stukken.

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet tijdens de openbare terechtzitting van 02 juni 2014, waarna de debatten werden gesloten, de zaak in beraad werd genomen en voor uitspraak werd gesteld op heden.

I. FEITEN

Volgens de gegevens verstrekt door partijen en terug te vinden op de afgeleverde sociale documenten, trad de heer D op 15 juli 2005 in dienst van de heer M, als arbeider met als functie hulp in de viswinkel 'De Vismijn'. Hij was deeltijds tewerkgesteld (19/38 uur) op basis van een arbeidsovereenkomst van dezelfde datum, die evenwel geen aanduiding gaf van het uurloon. De eerste loonbrief maakt melding van een uurloon van 9,44 euro.

De heer D is erkend als persoon met een handicap door het Vlaams Fonds voor sociale integratie van personen met een handicap, en kwam als dusdanig in aanmerking voor bijstand bij opleiding en werk op de open arbeidsmarkt. De heer M deed beroep op de toekenning van premies voor de tewerkstelling van de heer D

De heer D werd klaarblijkelijk arbeidsongeschikt vanaf 13 februari 2011.

Met aangetekende brief van 16 februari 2011 beëindigde de heer M de arbeidsovereenkomst met een opzeggingstermijn van 49 kalenderdagen, die een aanvang nam op 21 februari 2011; ten gevolge van ziekte van de heer D werd de opzeggingstermijn geschorst.

Op 18 maart 2011 beëindigde de heer M de arbeidsovereenkomst met onmiddellijke ingang en met aanzegging van betaling van een opzeggingsvergoeding gelijk aan 49 kalenderdagen loon. Op het werkloosheidsbewijs C4, gedateerd op 25 juni 2011, werd als juiste oorzaak van de werkloosheid opgegeven: 'voldoet niet meer aan de gestelde eisen'.

Met brieven van 18 en 21 april 2011 vorderde de vakorganisatie van de heer D betaling van de opzeggingsvergoeding, crisispremie en eindejaarspremie. De vakorganisatie stelde verder vast dat gedurende de tewerkstelling voorschotten in de hand werden betaald doch geen saldo van iedere maand, en er aldus diverse tekorten ontstonden.

Met telefax van 17 mei 2011 antwoordde de heer M dat alle loon en vergoedingen wel degelijk werden betaald.

Met brief van 30 mei 2011 stelde de vakorganisatie vast dat het werkloosheidsbewijs C4 geen melding maakte van de juiste oorzaak van de werkloosheid, dat geen document C4 crisispremie werd afgeleverd en aan de heer L geen outplacement werd aangeboden.

Met brief van 5 oktober 2011 herhaalde de vakorganisatie de vordering tot betaling van de crisispremie, en met brief van 6 december 2011 deze tot betaling van loonsaldo's.

Met brief van 5 januari 2012 herhaalde de heer M dat alle lonen en vergoedingen aan de heer D werden betaald.

II. RECHTSPLEGING

a.-

Met inleidende dagvaarding van 16 maart 2012 vorderde de heer D voor de arbeidsrechtbank te Leuven betaling door de heer M

In hoofdde, van een netto tegoed van 5.489,23 euro uit hoofde van achterstallig loon, eindejaarspremie, crisispremie en opzeggingsvergoeding voor de periode van juli 2005 tot en met maart 2011;

In ondergeschikte orde, van een schadevergoeding gelijk aan het verschuldigde netto tegoed van 5.489,23 euro uit hoofde van achterstallig loon, eindejaarspremie, crisispremie en opzeggingsvergoeding voor de periode van juli 2005 tot en met maart 2011.

Hij vorderde tevens de veroordeling van de heer M tot betaling van de wettelijke, gerechtelijke en vergoedende intrest en van de kosten van het geding.

Tenslotte vorderde hij de voorlopige uitvoerbaarheid van het te wijzen vonnis zonder enige reserve.

b.-

Met conclusie, neergelegd ter griffie van de arbeidsrechtbank op 6 november 2012, bepaalde de heer D het gevorderde bedrag op 6.200,10 euro.

c.-

Met vonnis van 19 april 2013 verklaarde de arbeidsrechtbank de vordering ontvankelijk en gegrond. Zij veroordeelde de heer M tot betaling aan de heer D van:

4.095,10 euro netto uit hoofde van achterstallig loon, gewaarborgd loon, loon voor feestdagen, eindejaarspremie, crisispremie en opzeggingsvergoeding

2.105,00 euro schadevergoeding gelijk aan het verschuldigde netto saldo uit hoofde van achterstallig loon en eindejaarspremie.

De heer M werd tevens veroordeeld tot betaling van de wettelijke en de gerechtelijke intrest, en tot de kosten van het geding.

d.-

Er wordt geen melding gemaakt van een betekening van dit vonnis. Wel werd opdracht gegeven om tot betekening over te gaan, ten gevolge waarvan een bedrag van 396,22 euro aan vertalingskosten werd betaald.

e.-

Met verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het arbeidshof te Brussel op 2 oktober 2013, tekende de heer M hoger beroep aan tegen het vonnis dat op 19 april 2013 werd gewezen door de arbeidsrechtbank van Leuven. Hij vorderde dat het arbeidshof dit vonnis zou hervormen en in hoofddorde, de oorspronkelijke vordering van de heer D ontvankelijk doch ongegrond zou verklaren, minstens gedeeltelijk verjaard ten belope van 2.105,00 euro.

In ondergeschikte orde vorderde hij dat het hem zou worden toegelaten met getuigen het bewijs te leveren van volgende feiten:

- Dat de op te roepen getuigen H , R en B steeds hun loon correct hebben uitbetaald gekregen tijdens hun tewerkstelling bij De Vismijn; dat het geld in hun bijzijn werd geteld; of de heer D ooit tegen hen klachten heeft geuit dat hij niet correct zou zijn uitbetaald;
- Dat mevrouw R er getulge van was dat de heer D zijn loon in ontvangst nam;
- Dat mevrouw D ooit van de heer D klachten heeft ontvangen van niet correcte betaling van zijn loon.

Verder vorderde hij dat de heer D veroordeeld zou worden tot de kosten van het geding, de rechtsplegingsvergoeding van beide aanleggen ten belope van 990,00 euro per aanleg.

III. ONTVANKELIJKHEID VAN HET HOGER BEROEP

Het hoger beroep werd tijdig en met een naar de vorm regelmatige akte ingesteld, zodat het ontvankelijk is.

IV. BEOORDELING

De betaling van het loon

a.-

Artikel 1315 tweede lid BW bepaalt dat wie beweert bevrijd te zijn van een verbintenis, het bewijs moet leveren van de betaling of van het feit dat het tenietgaan van zijn verbintenis heeft teweeggebracht.

Indien de heer M bijgevolg voorhoudt dat hij het aan de heer D verschuldigde loon heeft betaald, dient hij van deze betaling het bewijs te leveren.

Dergelijk bewijs wordt niet geleverd door het voorleggen van sociale en fiscale documenten. (vgl. Arbh. Luik 10 juni 1992, J.T.T. 1993, 262)

Artikel 5 § 1 tweede lid van de Loonbeschermingswet bepaalt dat, indien de uitbetaling van het loon van hand tot hand gebeurt, de werkgever een kwitantie van deze uitbetaling aan de werknemer ter ondertekening voorleggen.

Indien de werkgever, zoals de heer M in de voorliggende betwisting, nagelaten heeft kwitanties van de uitbetaling van het loon aan de heer D voor te leggen, belet dit niet dat hij op een andere wijze het bewijs kan leveren van de betaling van het loon. Artikel 12 van de Arbeidsovereenkomstenwet bepaalt immers dat bij ontstentenis van een geschrift, het getuigenbewijs toegelaten is ongeacht de waarde van het geschil. (vgl. Arbh. Antwerpen (afd. Hasselt) 2 juni 2000, Limb. Rechtsl. 2001, 257; Arbh. Brussel 19 april 2010, J.T.T. 2010, 365)

Uit de bepaling van artikel 5 § 1 tweede lid van de Loonbeschermingswet kan inderdaad niet worden afgeleid dat het ontbreken van een door de werknemer ondertekende kwitantie op zich betekent dat geen loon werd betaald.

b.-

In de thans aan het arbeidshof voorgelegde betwisting is de vraag niet of aan de heer D loon werd betaald, doch wel hoeveel loon werd betaald.

Uit de berekening van de verschuldigde tekorten van de heer D zelf blijkt dat deze erkent loon ontvangen te hebben, waarbij hij zeer gedetailleerd per maand opgeeft over welke bedragen het gaat.

Op het door de heer M aangeboden getuigenverhoor dient dan ook niet te worden ingegaan daar de feiten waarvan hij het bewijs aanbiedt, niet dienstig zijn voor de beoordeling van de betwisting tussen partijen. Immers slaat het bewijsaanbod op het feit van de betaling – wat niet wordt betwist – doch niet op de omvang van de betaalde bedragen.

Volledigheidshalve merkt het arbeidshof nog op dat het enkele feit dat de heer E nooit opmerkingen maakte over het betaalde loon, onvoldoende is om aan te tonen dat het verschuldigde loon ook effectief betaald werd.

c.-

Met betrekking tot de omvang van de gevorderde achterstallen stelt het arbeidshof vast dat de heer D nauwkeurig aantoont welke bedragen hem verschuldigd zijn en hierop de bedragen in mindering brengt waarvan hij erkent deze ontvangen te hebben.

Is de vordering van de heer D gedeeltelijk verjaard?

a.-

Ten onrechte stelt de heer M dat de vordering van de heer D gedeeltelijk verjaard zou zijn met toepassing van artikel 15 van de Arbeidsovereenkomstenwet.

Uit de conclusie van de heer D : blijkt immers dat deze zijn vordering ook steunt op het bestaan van een misdrijf.

In burgerlijke zaken moet de partij die een op een misdrijf gegronde vordering heeft ingesteld, de aanwezigheid van de bestanddelen van het misdrijf bewijzen.
(vgl. Cass. 16 februari 1990, Arr. Cass. 1989-90, 782)

Wanneer de burgerlijke rechter een uitspraak moet doen over een op een misdrijf gesteunde vordering en nagaat of de vordering eventueel verjaard is, moet hij vaststellen dat de feiten die aan de vordering ten grondslag liggen onder toepassing van de strafwet vallen. Hij is gehouden de constitutieve elementen van dit misdrijf die een invloed hebben op de beoordeling van de verjaring na te gaan en mag zich er niet toe beperken vast te stellen dat de werknemer het bestaan van het misdrijf inroept ter ondersteuning van zijn vordering.

(vgl. Cass. 25 oktober 2004, onuitg., Nr. S.99.0190.F; Cass. 9 februari 2009, J.T.T. 2009, 211, met conclusie Proc.-Gen. J.-F. Leclercq)

Bij de beoordeling van een vordering *ex delicto* dient de rechter bijgevolg na te gaan of het materieel en het moreel element van het misdrijf waarop de heer D zich steunt, aanwezig zijn.

b.-

De niet of onvolledige betaling van het loon wordt strafbaar gesteld door artikel 42, 1° van de Loonbeschermingswet. De heer E levert aldus het afdoende bewijs van het materieel element of het misdrijf.

c.-

Wanneer in de wettelijke omschrijving van een misdrijf geen sprake is van opzet of onachtzaamheid, is het misdrijf niet louter strafbaar doordat het materiële feit is gepleegd.
(vgl. Cass. 12 mei 1987, R.W. 1986-87, 538, concl. Adv.-Gen. J. du Jardin; Cass. 13 december 1994, Arr. Cass. 1994, 1104)

Het bestaan van het moreel bestanddeel van het misdrijf kan wel worden afgeleid uit het louter materieel gepleegde feit en de vaststelling dat dit feit kan worden toegerekend aan de beklaagde, met dien verstande dat de dader vrijuit gaat wanneer overmacht, onoverwinnelijke dwaling of een andere schulditsluitingsgrond wordt aangetoond, minstens niet ongeloofwaardig is.

(vgl. Cass. 24 februari 2014, S.13.0031.N)

Voor verschillende misdrijven uit het sociaal strafrecht is geen opzet vereist: voor het bewezen verklaren van deze overtredingen is wel een moreel bestanddeel vereist, maar niet dat de dader opzettelijk heeft gehandeld.

(vgl. Cass. 31 januari 1989, Arr. Cass. 1988-89, 648; Cass. 16 februari 1993, Arr. Cass. 1993, 193)

In het sociaal strafrecht wordt het schuldbegrip op een bijzondere manier geconcretiseerd, m.n. door de figuur van de normaal vooruitziende werkgever die geacht wordt de regels van het sociaal recht te kennen en na te leven.

(vgl. A. Vandenberghe, Het moreel element in sociaalrechtelijke misdrijven, Noot onder Arbh. Antwerpen, 10 december 1992, J.T.T. 1994, 412)

Bij het beoordelen van het moreel bestanddeel van het misdrijf dient bijgevolg telkens te worden nagegaan of de dader van het misdrijf de strafbare gedraging had kunnen voorkomen, wat neerkomt op een louter aquiliaans schuldbegrip.

(vgl. V. Dooms, De verhouding tussen de vordering ex contractu en ex delicto in het kader van de arbeidsovereenkomst, Bibliotheek Sociaal Recht, Larcier, Brussel 200, nr. 208)

De feitenrechter beoordeelt de volstrekte onmogelijkheid tot handelen van de persoon die de handeling moet stellen met inachtneming van de omstandigheden waaruit volgt dat degene die zich op een rechtvaardigingsgrond beroept, heeft gehandeld zoals ieder bedachtzaam en voorzichtig mens zou hebben gedaan, die in dezelfde toestand verkeert.

(vgl. Cass. 8 januari 1996, J.T.T. 1996, 250, noot)

In voorliggende betwisting is het arbeidshof van oordeel dat de NV niet heeft gehandeld zoals iedere bedachtzaam en voorzichtig werkgever zou hebben gehandeld, zodat ook het moreel element van het misdrijf wordt bewezen.

d.-

Artikel 26 Voorafgaande Titel Sv. bepaalt dat de burgerlijke vordering volgend uit een misdrijf verjaart door verloop van 5 jaar te rekenen vanaf de dag waarop het misdrijf is gepleegd, zonder evenwel te verjaren voor de strafvordering.

Deze bepaling is eveneens van toepassing in het sociaal recht.

(vgl. Cass. 27 oktober 1986, J.T.T. 1987, 300)

De verjaring van de burgerlijke vordering ex delicto begint te lopen op hetzelfde tijdstip als de strafvordering, d.i. op het ogenblik waarop het misdrijf werd gepleegd.
(vgl. Arbh. Bergen 22 mei 1975, T.S.R. 1975, 490, advies Adv. Gen. J. Mallié)

Bij voortgezette of collectieve misdrijven loopt de verjaringstermijn vanaf het ogenblik waarop het misdrijf is voltooid, d.i. vanaf het laatste strafbare feit.

In tegenstelling tot wat sommige rechtsgeleerden voorhouden, is aan dit principe door de wijziging van artikel 65 Sw. sedert de wet van 11 juni 1994 geen einde gekomen.

Minstens voor zover al de feiten, zoals in casu, die uit een en hetzelfde misdadig opzet voortspuiten, samen voorgelegd worden aan een en dezelfde rechter, is er niets nieuws, en is de wijziging van artikel 65 Sw. een wettelijke grondslag voor een bevestiging van het voorheen jurisprudentieel totstandgekomen begrip van het voortgezet misdrijf.
(vgl. W. Rauws, Actualia inzake de verjaring in het arbeidsrecht, R.W. 2002-2003, 375, met aldaar aangehaalde rechtsleer en rechtspraak)

Een voortgezet of collectief misdrijf wordt gevormd door een geheel van misdrijven van dezelfde aard (bij het voortgezet misdrijf) of van verschillende aard (bij het collectief misdrijf), die moeten worden beschouwd als één enkel strafbaar feit omdat zij voortvloeien uit een zelfde misdadig opzet.
(vgl. Cass. 4 september 1974, J.T.T. 1975, 251)

Het gevolg van het bestaan van het collectief of voortgezet misdrijf is dat de verjaringstermijn voor alle misdrijven die verenigd worden door de eenheid van misdadig opzet, slechts begint te lopen op het ogenblik dat het laatste feit werd gepleegd.
(vgl. Arbh. Antwerpen 10 december 1992, J.T.T. 1994, 411, noot A. Vandenberg)

e.-

Samengevat betekent dit dat het arbeidshof van oordeel is dat de vordering van de heer C niet gedeeltelijk verjaard is.

De kosten van het geding

In zijn conclusie stelt de heer D dat de arbeidsrechtbank hem ten onrechte veroordeelde tot de kosten van het geding. Dit berust klaarblijkelijk op een foutieve lezing van het vonnis, waar in het beschikkend gedeelte het wel degelijk de heer Mertens was die veroordeeld werd tot de kosten van het geding.

OM DEZE REDENEN

HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zoals tot op heden gewijzigd, inzonderheid op artikel 24;

Rechtsprekend op tegenspraak en na erover beraadslaagd te hebben:

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk doch ongegrond;

Bevestigt het bestreden vonnis in alle beschikkingen;

Verwijst de heer M in de kosten van het hoger beroep, aan de zijde van de heer D : vereffend op 396,22 euro kosten vertaling vonnis met het oog op betekening ervan.

Aldus gewezen en ondertekend door de vijfde kamer van het Arbeidshof te Brussel,
samengesteld uit:

Daniel RYCKX,
Erik VAN LAER,
Paul MANS,
bijgestaan door :
Dirk DE RAEDT,

raadsheer,
raadsheer in sociale zaken, werkgever,
raadsheer in sociale zaken, werknemer-arbeider,
griffier.

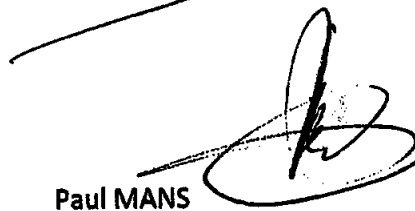
Daniel RYCKX;

Dirk DE RAEDT;

Erik VAN LAER

Paul MANS

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van maandag 01 september 2014 door:

Daniel RYCKX, raadsheer,
bijgestaan door
Dirk DE RAEDT, griffier.

Daniel RYCKX

Dirk DE RAEDT

